

بررسی اثر تقسیط کود نیتروژنی بر عملکرد دانه و عملکرد ازته دو رقم گندم سید عطااله سیادت، قدرت اله فتحی و سید ابوالحسن هاشمی دزفولی^۱

بمنظور بررسی اثر تقسیط کود نیتروژنی بر عملکرد و اجزای عملکرد و رشد دو رقم گندم در آزمایشی بصورت فاکتوریل در قالب بلوک‌های کامل تصادفی در ۴ تکرار طی دو سال ۷۶-۷۴ در مزرعه تحقیقاتی مجتمع کشاورزی رامین، دانشگاه اهواز اجرا گردید. فاکتورهای مورد مطالعه شامل دو رقم گندم اُتیلا و کائوز و ۵ روش تقسیط کود نیتروژنی در چهار نوبت، هنگام کاشت، آغاز ساقه رفتن، ظهور ریشک‌ها و گلدهی بصورت ذیل تقسیط شده بود اجرا گردید. روشهای تقسیط عبارت بودند از: N₁ (۵۰٪، ۵۰٪، ۰، ۰)، N₂ (۲۵٪، ۵۰٪، ۲۵٪، ۰)، N₃ (۰، ۵۰٪، ۵۰٪، ۰)، N₄ (۰، ۲۵٪، ۵۰٪، ۲۵٪) و N₅ (۲۵٪، ۲۵٪، ۲۵٪، ۲۵٪). نتایج نشان داد که رقم کائوز با تعداد ۵۰۲/۴ سنبله در متر مربع نسبت به رقم اُتیلا با ۴۴۸/۵ سنبله در متر مربع برتری دارد. اما تقسیط کود ازته اثر معنی‌دار روی تعداد سنبله در واحد سطح نشان نداد که احتمالاً بدلیل تأثیر آن بر روی روند تولید پنجه مرتبط می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که در سال اول تعداد دانه در سنبله، وزن هزار دانه و تعداد سنبله در متر مربع در سال اول تحت تأثیر رقم قرار می‌گیرند اما در سال دوم فقط تعداد دانه در سنبله اختلاف معنی‌داری را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد که عملکرد دانه، عملکرد بیولوژیکی و شاخص برداشت تحت تأثیر رقم، تقسیط و اثرات متقابل قرار گرفتند. حداکثر عملکرد دانه در تیمار N₅ ۵۶۸/۴ و حداقل در تیمار N₂ ۵۴۲/۳۳ گرم در متر مربع بدست آمد. با توجه به اینکه اختلاف ۲۶/۷۰ گرم در متر مربع می‌تواند در افزایش درآمد زارع مؤثر باشد، از آنجا که اختلافات معنی‌داری مابین نحوه تقسیط کود مشاهده نشده و از طرفی تقسیط کود در ۴ مرحله موجب افزایش هزینه تولید می‌گردد، لذا برای زارع شیوه تقسیط در ۲ مرحله (۵۰٪ هنگام کاشت و ۵۰٪ در مرحله ساقه رفتن) مناسب‌تر می‌باشد.

^۱ به ترتیب دانشیار مجتمع عالی آموزشی و پژوهشی کشاورزی رامین، دانشگاه شهید چمران اهواز، استادیار مجتمع عالی آموزشی و پژوهشی کشاورزی رامین - دانشگاه چمران اهواز و دانشیار مجتمع عالی آموزشی و پژوهشی کشاورزی رامین - دانشگاه شهید چمران اهواز